

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Stella clericorum

[Köln], [um 1490]

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-293443](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293443)

Stella

Tractatus qui stella cleri
nicoꝝ dicit feliciter incipit.

Wasi stella matutina

in medio nebule. i. pctoꝝ Propetates hꝝ stelle matutine pnt
referrri ad quelster doctore fidei. i. sacerdotē. Et continet in
his verbis Lucas splēdoꝝ fert secu. fert quoꝝ rorem
Ingens dat letum. vigilansqꝝ. docēs. pꝛicit ipsūm

Solem. defectum lune comitans hꝝ emisqꝝ
De lucefcit. cedens estare quiete

Glosa

Lucas splēdoꝝ fert secu. vt ibi Lucas est lux mōi Fert qꝝ roꝝ
scz in pꝛdicatōe. vt ibi Tenebrosa aqꝝ in nubibus aeris. Ingens
est. vt ibi Ecce sacerdos magnꝝ Dat letū. i. fac audientē pꝛdica
tionē letū. qꝝ ē in tenebris ignorātie. Vigilansqꝝ dꝛ. vt ibi. Beatus ser
uus quē cū venerit dñs. inuenerit vigilantē Docēsqꝝ dꝛ scz p bonā fas
mā et honestā pꝛuentionē Pꝛicit ipm solē. i. xpm qꝝ ē verꝝ sol iusticie. It
er miles dñm suū pꝛcedit inimicos occidēdo suo gladio acuto. vt moꝝ
rui mundo viuāt xpo. Defectū lune comitans. i. sancre eccleie pꝛ opals
sionē. vñ Quis infirmat. et ego nō infirmor. Hiemis Arpe lucefcit. i. in tē
pore tribularōis apparet in calore fidei. Cedens estare q̄scit. scz in vꝛē
te a feruore luxurie et a ceteris vitijs. vñ Qui poruit transgrediꝝ nō est
transgressus. Salomō Hemēro creatoris et. Apost. Diuisiōes mīm
strantiū sunt in ecclia dei. scz actiui pꝛemplarū et plati Unusqꝝqꝝ in sua
vocatōe et in suo ordine lꝛ ministerio vel officio intendat. vt virtuose et
viriliter i vinea opetur. vñ Crisostomus. Plati sunt plati suę sacerdo
tes nomine. sed pauci sunt dignitate. vñ Apłus Delius est et paucos
et vtilēs qꝝ multos et inuiles. Lucas Bestis qꝝ dē mtra. opariꝝ pꝛ pau
ci. scz fideles et veri. Hieronimus Si charitas facit pꝛcium in rebꝝ hone
stis. nihil charius deo et hominibꝝ habentibꝝ rōnem bono et vtili pasto
re. Iohannes Pastor bonus aiām suām ponit pꝛo ouibꝝ suis Unde ter
dictum est petro Petre amas me. Glosa Amas me plus qꝝ tuos cog
natos et amicos. plus qꝝ res tpales. plus qꝝ reipsum. pasce oues meas.
Unde dominus in euangelio Qui amar animā suām plus qꝝ me. non
est me dignus. Apost. Crunt homines seipfos amantes Illi dicunt
seipfos amare qui suū honorē et commodū plus diligunt qꝝ honorē
dei August. in li. de doctri. christiana. Illi vero deuz diligunt. qui nihil
aliud qꝝ vt nomen dei glorificet exercent Et iam pauci volunt sustineꝝ
re pꝛopter xpm paupertatem. contemptū. dolorem. Sed cupiunt diuiti
as honores. et suauitates huius mundi. Tales em̄ non suscipiūt curas
aiay vel platuras pꝛpter onus vel iugum dñi. sed pꝛpter honorē. Curā
em̄ animay non deberur honorē sed oneri

Utriplex em̄ est questio quomodo sacerdos vel pastor curā suā
intrauerit. vel quomodo in ea vixerit. vel qualiter eam repperit. vt

Clericorum

patrimonium crucifixi expenderit. vel propter quem finem eam suscipit
perit. vel ut pascat gregem sibi commissum verbo et bono exemplo. vel
ut pascatur a grege. Unde hoc nomen pastor derivatur ab hoc verbo
pascio scilicet. et non a pascor pascens. Unde illud Hieremie Pastores pasce-
bant se. et gregem meum non pascebant.

¶ Ultima enim ratio reddenda dixit Ioseph. i. Christus qui est verus Ioseph
fratribus suis. scilicet pastoribus ecclesiarum. Amen dico vobis non vide-
bitis faciem meam donec adduxeritis fratrem vestrum minimum. Glosa.

Qui minimum requirit. non obliuiscit maiorem. Unde illud Sanguine
eius. id est animam eius de manu tua requiram Grego. Tor moribus di-
gni sunt negligentes pastores quos negligunt animas. Unde videat quis
quis pastor vel sacerdos quomodo curam suam intrat. vel quomodo eam regat. vel quomodo
ter in ea viuat. vel propter quem finem suscepit. vel quomodo patrimonium crucifixi
fixi ut deum est expendat. ne a domino et obijctat in reddendo rationem pro parte
¶ Amice seculi temporalium rerum et non animarum. quomodo huc intrasti non habens
vestem nuptialem. id est caritatem. quia non propter caritatem. id est deum qui est ves-
tra caritas curam tuam intrasti ut gregem tibi commissum pasceres verbo et
bono exemplo. sed ut pasceretur ab eo. id est ut negligens et ociosus et viuens
luxuriose. et eo obmutescente dicat dominus. Ligatis manibus ne possit se
defendere. et pedibus ne possit fugere. projicite eum in tenebras exterio-
res. id est continuo et perpetue viuentes. quia plus dilexit lucrum temporale quam
animarum. pro quibus filius dei mortem sustinuit. Et quia hic viuere de-
liciose et rotas suspirauit in peccatis. totus suspirat eternaliter in penis.
Et quantum gloriatus est in deliciis vite huius. tantum locum dare
ei in tormentis. et facite eum montem in inferno. et ardeat ut oleum in
flamma. unde psalmista. **Portari te faciam sicut gallum gallinacium.** qui por-
tatur de foro pedibus sursum erectis et dimisso capite. et decoquitur in ol-
la. sic tu decoqueris in olla gehennali variis cruciatibus. ut pena corum
pondeat culpe. quia non cantasti non generasti. et cum alijs maior repu-
taberis. sicut gallus gallinacius maior est alijs.

¶ **Um beneficium alicui porrigitur valde gaudet. sed non que-
rit primo quis sanctorum sit patronus in ecclesia. sed quarum vale-
at in temporalibus. unde iam pauci curant quomodo curam suam
suscipiunt vel intrant. aut qualiter eam regant vel in ea viuant. sed deus
nec symoniam abhorrent. sed heu ipsa iam in pluribus dominatur Grego. Si
deus ea intentione gradus ecclesiasticos vel beneficia querit ut inde habeat vi-
te necessaria. hic pueris ordine vult celestia mercari. Longe enim melius
esset mendicare vel arare unde viveret. unde Johannes. **Qui non in-
trat in ouile postum. id est christum. sed ascendit aliunde. ille fur est et latro. fur est
furando sibi virtutes ab alijs. latro est occidendo animas. Fur non venit
nisi ut furem mactet et perdat. Furetur virtutes. mactet corpus et perdat ani-
mam in gehennam ignis.****

¶ **Libet pastor et sacerdos in se teneatur habere tria scilicet scientiam. eloquentiam et bonam vitam.**

Sciā h̄ habere d̄n̄oy lib̄oy. ac eoy intelligentiā in d̄b̄ deū cognos-
car. se z alios. vñ **Sernar.** **S**icut multa sciūt. seip̄os aut̄ nesciūt. **Q**ui
seip̄m̄ non cognoscit. nihil sciūt. **H**ec est em̄ probatissim̄ a sc̄ia inter philo-
sophos seculares. dicunt em̄. cognosce teip̄m̄. **Q**uī **Auḡ.** in li. de sanc-
ta tri. dei. profert̄ sc̄ie celestium̄ terrestrium̄ z infernorum̄ p̄p̄iam̄ cognos-
cere infirmitatē. **U**nde z **Sernar.** **D**omine da mihi sc̄ire te. cognoscere
me. diligere te. **E**loquentiā debet habere d̄l̄ceram. vr̄ ea que sc̄it z ins-
telligit alijs̄ predicet. ne abscondat̄ pecuniam̄ d̄ni sui. id̄ est ne sit canis
mutus in domo. id̄ est ecclesia. **U**nde **ysai.** **C**ama ne cesses z annuncia
populo meo scelera eorum̄. **C**uius melius est eloqui copiose z prudens
ter q̄ aliquid sine eloquentia acutissime excogitare. id̄ est eloquentia est
sciētia recte profert̄ ex cogitatione cum ornatu verbor̄ et pondere
sententiarum̄. **I**dem **E**fficacius est audire q̄ audiri. **I**deo sacerdos res-
netur habere sciā z eloquentiā. vñ **Sergo.** **I**n sc̄ia sacerdotis nec e-
rit nec excusatio. **D**aniel. alibi **ezechiel.** **Q**ui aut̄ docti fuerit fulgebunt
quasi splendor firmamenti. id̄ est sol̄s. z qui ad iusticiam eradiunt mil-
ros. quasi stelle in perpetuas eternitates. **U**nde apostolus. **D**uplici h̄o-
nore honorandi sunt sacerdotes. **P**rimo propter officij dignitates. **S**e-
cundo propter doctrinam. precipue illi qui fideliter laborant in euangeli-
o. q̄ ordo fidelium̄ p̄laroy est precipuus. **V**itam bonam tenetur ha-
bere sacerdos vr̄ que ore p̄dicat. ope compleat. **A**ctu. i. **C**epit iesus face-
re z docere. **H**iero. **Q**uid em̄ aliud est b̄n̄ loqui aut̄ p̄dicare z p̄uerse vr̄
uere. q̄ p̄no ore seip̄m̄ p̄demnare. **D**ige. **Q**ui alium non instruit se
ip̄m̄ docere non pot̄. **S**ergo. **N**on in verbor̄ splendorē predicator glori-
ficatur. sed in ope virtutū. **H**iero. **D**ocoris est lapis manu porrigere
adiutricem z errantibus ostendere iter veritatis. **S**ergo. **B**onus docer̄
tor est q̄ humiliter seruat disciplinā. z p̄ disciplinā non incurrit sup̄biam̄.
Aristot. **H**is bonus apparere. circa vitā tuam esto hausterus. circa ali-
orum̄ peccata esto benignus. **R**udiant te homines parua mandantem
et grama facientem. **S**ergo. **A**uius vita despicitur. restat vr̄ eius sermo
contemnetur.

Cuius em̄ pastor siue sacerdos sit sedul⁹ in cura sibi cōmissa et
in ambone fidelis p̄dicator vr̄ p̄co d̄ni. vr̄ paret d̄no plebem per-
fectam. in cathedra vr̄ pius z discretus iudex. in confessione me-
diator inter deū z peccatōrē. vñ **A**ristot. **N**on erramus modicā p̄m̄am̄ in-
iungentes. **N**onne melius est p̄pter m̄iam reddere rōem q̄ p̄pter erudēs
delicatē. **U**bi ubi paterfamilias est largus. dispensator eius nō d̄z eē tes-
nar. **S**ed deus est benignus. vr̄ quid sacerdos est austerus.
It etiam sacerdos vel pastor pius in afflictoy cōpassione z ho-
spitalitate. z in elemosinarum̄ pro posse largitione duplici. sc̄ilicet
cer corporali z spiritali. **S**p̄ialis cont̄ct̄ in hoc p̄su. **C**orrigo
parco p̄cor̄ doceo fero p̄sulo soloz. **C**orrigo errantē. parco inimicis. p̄es-
cor̄ p̄ inimicis. doceo insipientes. fero sustinēres. p̄sulo pusillanimes. soloz
tribulatos. **C**orporalis p̄tinet in hoc. p̄su. **C**olligo poto cibo redundo rego

Clericorum

visito condo. Sunt etiā septē spēs elemosine. Prima est quā hō sibi ipse
dat. Unde Salomon Dilere anime tue placens deo. Adem Qui sibi
bi nequaz cui bonus. Secunda elemosina ponitur supra pedes domi
ni. quā dat ostiarii mendicantibus et pegrinis et hospitibus in hospicio col
ligendo propter deum. vnde Esaias Frange esurienti panem tuum. Aus
gustinus. Elemosina est unguentus quo maria magdalena unxit pes
des dñi. i. pauperes qui sunt membra eius ungebant. Tercia ponitur in
gremiū domini. que datur leprosis infirmis et capriuis. precipue inter pa
ganos. vnde Ecclesiasticus. Abscondite elemosinā in sinu pauperum.
Quarta ponitur in manus domini. quā homo dat viduis et orphanis.
et illis quos pudet mendicare. et qui magnū defectū sustinent propter hos
norē temporalē. precipue autē quā dar amicis et cognatis et indigentibus
Unde illud. Et carnē tuā ne despereris. Atho ignotū tibi tu no
li pponere noris. Quinta est quā ponitur sup cor dñi. cum homo dimittit
offensas sibi illatas. verbis iniurijs et rebus ablatiis. vnde. Dimittite et
dimittetur vobis. Sexta ponitur in os dñi. quā quis offert ad arāz pro
posse suo de rebus iuste acq̄sitis. vbi offertur sacrosanctū corpus domi
ni pro salute viuoz et mortuoz. Et cum quis dar sacerdotibus elemosi
nam cuiuscūq̄ p̄fessionis vel ad calicem vel ad ornamentū et decorē do
mus domini. An apostolus Operemur bonum ad omnes dum remy
pus habemus. maxime aut ad domesticos fidei et doctores. scz sacerdo
tes. qui sunt illuminatores fidei. Septima est cum qua xp̄us totus ves
tit. que datur mortuis qui sunt in purgatorio. Unde in libro Sacha
beoz Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. vt a
peccatis eorum soluant. Sancta pro compassione. salubris pro elemos
inaz largitione. vnde Sathenus Date elemosinā et munda erunt vo
bis omnia. Daniel. Redime elemosinis peccata tua. Bernardus. Ele
mosina data in vita est lucerna que illuminat animam ne cadat in tene
bras eternas. Idem Homo si ieiunas. in hoc non differs a diabolo.
quia ipse nunq̄ comedit. etiam si vigilas. ipse nunq̄ dormit. si contines
es. ipse nunq̄ coit. si silentium tenes. ipse nunq̄ verbis desinit. in hoc so
lum maxime dyabolum superas. si ad elemosinam operam p̄stas. Bes
da. Frustra adoraturus manus suas expandit ad deum. qui eas ad
subueniendum pro posse suo pauperi non ostendit. Apostolus. Dies
tas ad omnia valet. Nam si quis lubricum carnis paritur vapulabit.
sed non peribit. Hieronimus. Non memini me legisse aliquem esse dā
naturum in hoc seculo. qui vitam duxit liberalem. Gregorius. Nunq̄ est
vacua manus a munere aut propter munus. vbi est archa cordis reple
ta bona voluntate. Augustinus. Qui dar propter presentium pudorē
vt interpellantis tedio careat. rem et meritum perdit. vñ. Da facie les
ta. sine leticia faciei. scz rue. Si dederis perdis rem meritumq̄ rei. Apo
stolus. Hilare datore diliget deus. Augustinus Elemosina est res san
cta augens p̄ntia. et minuens peccata separans a demonibus. iungens
angelis. et est q̄si murus inexpugnabilis circa aiāz Thobias Sagma

Stella

fiducia est elemosina corā deo. omnibz facientibz eā. Idē **E**lemosina ab omni peccō liberat. et non sinit aiām introire in tenebras eternas. **S**alomon **S**icut aqua exstinguit ignē. sic elemosina peccm. **E**lemosina em̄ exstinguit ignē peccī. igne ire dei. et ignem torius gehenne.

Sim dicitur est de elemosina duplici. scz spūali et corporali et de spēbus eius cum autoritatibus probatis. **N**unc dicendū est de suffragiis. quibz sacerdos animabz existentibus in purgatorio tenetur suffragari. quorum elemosinis vsus est et vitur. quibus anima bus purgandis in penis purgatorij annus pro die statuitur in penitētia in hac vita neglecta. vel non peracta. que anime sunt tertia pars ecclesie expectantes in purgatorio liberationem. **E**xemplū de filiis israel per desertum transeuntibus. xl. annis. quod. xl. diebus transissent si contra deum non peccassent. **T**riplex em̄ dicitur ecclesia. scilz in hoc mundo militans. in celo triumphans. in purgatorio expectans. (vt predictū est) **l**iberationem. quibus quatuor modis p̄cipue potest subueniri. vñ vsus **M**issa. preces. dona. ieiunia. quatuor ista **A**bfoluunt animas. q̄s purgans detinet ignis. **Q**ui ignis et cetera pene purgatorij **g**rioues et acerbiores sunt q̄ omnes pene martirum et omnia genera tormentorū. que in hoc mundo a tyrannis potuerint extorgeri et adimēiri. quarū animarū numerus omnū hominū viuētū multitudine exellit. vñ **A**ugustinus. **N**escit quid petat qui purgatorium petit. **D**eus q̄ dulce erit in hoc seculo satisfacere. **D**ico q̄ est grauius in purgatorio esse q̄ hic penā sustinere q̄ diu oculus p̄ claudi vel apiri. et q̄ illa pena quam habuit b̄tus **L**aurentius in craticula. **I**n vna lachryma de puro corā de prolata plus purgat q̄ decem anni in purgatorio. tñ inter duo malum minus malū est gendum. **E**nde anime clamant vt **J**ob. **D**iscremini mei miseremini mei saltem vos amici mei. quia manus domini tetigit me. **D**uplex em̄ manus intelligit in hoc loco. scz manus tangētis. s. in purgatorio animas purgans expectantes liberationem. et manus damnantis scz in inferno. **I**n **S**achab cor. **S**ancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis orare. sancta p̄ compassionē caroz. salubris per elemosinaz largitionē. et orationem fidelū. et p̄cipue sacerdotū quibz committunt anime. quia elemosine sunt cibus animaz. oīo vero potus. ieiunia fidelū magna refectio et conuiuū. pegrinatio caroz. penarū alternatio et ereptio. **I**ndulgentia vero eis data prodest prout hic meruerit dum viuerent. **I**nde legitur in comendationibz animaz. **D**eus cui soli competit medicinā prestare post mortem. id est indulgentiā. qz ibi anime sunt de foro ecclesie expectantes liberationē. s. in purgatorio. q̄s manus dñi tetigit vt dcm̄ est. **P**re oībus autē remedijs q̄bus animabz existentibus in purgatorio p̄ subueniri. missa p̄cellit. **S**ergo. **Q**uantū et vtilicū domum dei. qz nunq̄ diuina celebrantur misteria quin ibi concurrant duo virtuosa opera. s. vnius peccatoris conuersio. vt ad minus vnius anime de purgatorio liberatio. **E**nde caueant heredes parentū et caroz mortuoz. committarij testamentoꝝ. et maxime sacerdotes et ce

Clericorum

teri quibus anime committuntur, vel quorum elemosinis vti sunt vel vtiunt, ne alio modo eis hec remedia subtrahant vel differant. quod contra viaticum est, quod per furto et summo sacrilegio eis reputatur, quia primo mortaliter peccant in deum, quod eas sanguine suo redemit. **S**ecundo in sanctos et in omnes angelos de quorum collegio sunt dum liberantur. **T**ercio peccant in omnes animas existentes in purgatorio, quod impediunt eorum absolutionem. **Q**uarto peccant in omnes christianos viuos, per quibus anime liberate a penis orantur et intercederent ad deum. **P**ro quibus negligenter tales si non satisfecerunt in presentia grauius punientur, et in futuro seculo dannabuntur.

Equitur ut supra dictum est, ut quis pastor sit sedulus et fidelis sollicitus pro grege sibi commisso, pro viuis et pro defunctis, et non personarum acceptor, quod christus generatim vno eorum precioso, id est sanguine omnes redemit, ut mereamur a domino directe commendari, dicente **E**xage serue bone quod super pauca fuit fidelis, super multa te constituam.

Non ordine censet ille qui se absens est a cura sua, nec pestis ut pastor, nec regis ut mercenarius. **I**n illo estimo ordine in quo nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. **B**er. **S**iroz clericos aliiud esse quod apparere in vestitu et habitu aut quantum sit clericus, gestu et actu neutrum exerceret, nec regunt se ut clerici deberent, nec pugnant ut laici, sed inordinate plures ex eis viuunt contra canones et statuta ecclesie profunditer seipos et totius cleri honestate. **E**t quod hic cum omnibus puerse viuens res moribus et vita precipiant, omni pena in futuro punientur. **V**n **O**rigenes **U**niquodque quod est peccatum habet suum demonium, et unumquodque demonium habet suum supplicium. **R**ecordate ergo vos sacerdotes ad quid vocati estis electi et constituti ut dictum est, et seruite deo in sanctitate et iusticia, vni **A**pplius. **N**on enim vocauit nos dominus in immundicia, sed in sanctificatione. **V**n idem **H**ec enim est voluntas dei sanctificatio vestra, ut sciat unumquisque vas suum, id est corpus in sanctificatione possidere, quod ambulat in via immaculata, id est castitate mentis et corporis, **H** mihi ministrabit in tanti corporis misterio, et ego dominus exaudiam eum, vni **A**ug. **Q**uid prodest si castitas seruatur in corpore, et mentis integritas inuis polluitur in mente. **S**elarius **C**astitas in corpore nihil prodest si charitas a corde discedat et humilitas, nec iam carnis integritas seruatur, si animus tumore superbie corrumperit. **B**er. **S**uperba castitas non est vera castitas, sed ornatus diaboli prostratus. **A**ugust. **A**duertite o vos sacerdotes in quanta puritate et tremore debetis accedere ad istud sacrificium, ad quod christus accessurus sanguine sudauit per angustia, ubi ipse sacerdos mirabiliter et ineffabiliter obtulit. **V**n dicatis cum propheta, **I**n corde meo exquisiuit te, **C**or mundum crea in me deus, id est restaura, et spiritum rectum in noua in visceribus meis, ut te perfecte diligere et digne laudare.

Sed ergo dicendum est de sacerdotibus manifeste cor dare merear habitantibus cum mulieribus, vel adulteris vel fornicantibus, vel propriis oues violantibus, vel ebriosis vel lasciuis, et secularibus plurius negociis, et vanitatibus implicatis. **C**ommittimus enim conscientijs episcoporum et etiam eorum, **V**nde **H**ieronimus, **A**lien erroris

Stella

non est nostrū reddere rōem. sed prelatorū. **Bernardus.** Integritati tue sit diligens explorator. non aliene. Quid ergo de illis iudicandū est qui sponsam xpi violant. **Hieronimus.** Sicut scelestus est sacrosancram ecclesiam temerarie destruere q̄ domum plebeiaz. ita scelestus est sponsam christi violare q̄ sponsam proximi. **Mosa sup Henricum.** Cum dyabolus super omni peccato gaudeat. maxime congaudet fornicationi et maxime in sacerdotibus et religiosis. qui sunt ministri altaris **Hieronimus.** Acridiora gehenne tormenta sunt. quibus fornicatores et ad ulterius defentur. **Idem.** Qui tibi cum mulieribus tu sacerdos qui ad altare dei famularis. et in cuius loco stas. Sic sacerdos qui est dem labijs oscularis filium virginis. quibus oscularus es filiam veneris. **Iuda** osculo tradis filium hominis. **Bernardus.** O sacerdos corpus tuum efficitur quotidie sepulchrum christi. quomodo ex ore tuo egreditur falsitas. per quod ingreditur tanta veritas. scz ipse christus. quomodo oculi tui aspiciunt vanitatem. qui inspicunt tantā veritatem. quare manū tue extendunt ad illicita q̄ tractant tenent omnia. quare te ingurgitas ebrietate. qui plenus esse deberes dei bonitate **Augustinus.** Si sacerdos sit vas incontinentie et libidinis iuxta filium virginis in altari stante idolum veneris. et cum ore polluto profert verba canonis. os enim eius amaritudine et dolo plenum est. quis enim oret cum labijs. tamē in faciem expuit salutaris. et cum presumit sumere corpus dominicum in os eius pollutum. leuius esset ei q̄ projiceret ipsum in lutum. **Bernardus.** Vere sacerdotes qui in carne ambulant deo placere non possunt. q̄ placere meretrici cupiunt et presumunt. **Idem.** Turpissimus est manū deo dedicatas. et sacro crismate consecratas pudendis mulierum ingerere. et post hoc sacrosanctū corpus dominicū tangere. **Canon.** Nullus presbiter mar audire missam a presbitero que pro certo rouerit habere concubinam. **d. xxv. c. Nullus.** **Augustinus in decretali. l. c. De vita presbiterorum** dicit. q̄ plus placet deo rugirus leonum. siue mugirus bouum. et grunitur porcorū siue suum. q̄ cantus in choro presbiterorū cantantium luxuriantium **Gregorius in decretali. l. c.** Si quis presbiter diaconus vel subdiaconus iacuerit in infamia fornicationis. in hinc ei introitum ecclesie donec satisfaciat de mala fama sua deo et populo. et si non satisfaciat in hinc vobis ne aliquis vestrum audeat audire officium eius. quia omnes benedictiones vertunt in maledictiones. restant **Salachia** propheta. Maledicam inquit benedictionibus vestris. quia manus vestre plene sunt sanguine. **Bernardus.** O q̄ temerarium et q̄ nephandū est pollutis manibus tractare filium virginis. et ore sordido sumere. Que mens non rapitur ad excessum. quis oculus non erubescit. quis audit non terretur. ubi mundi precium projicitur in sterquilinum. id est in os immundi sacerdotis. **Dirum** est q̄ talis tunc non veretur angelus deflare iuxta se. qui secer eum per medium. **Et** tales bene possunt vocari presbiteri susanne. **Augustinus.** Tu indigne sacerdos nolte plus me affligere peccādo. plus enim vulnus peccati tui me ledit. q̄ vulnū laterū mei.

Idem. Magis delinquunt quātam regnantem in celis contemunt peccando scz indigne corpus xpi tractantes et sumentes. q̄ qui crucifixi erunt eum ambulāntem in terris. non quasi crucifigentes. sed quasi tanti sacramenti indigni cōfectores. et presumtuosi perceptores. quia illi semel deum crucifixi erunt in terris. isti quantū in eis est indigne tractātes et sumentes quotidie crucifigunt. **Ambrosius.** Qui indigne crīstam sumit idem est ac si ipm interficiat. **Augustinus.** Melius est spūalia peccatus omittere q̄ indigne tractare vel tangere. **I**dem. Inter omnia miserīcor die dei opera que ab initio impensa sunt salutis hominum. nihil mirabilius nihil excellentius. q̄ q̄ pro mundo crucifixus est dominus. **I**co papa. Magis admiranda dei humilitas q̄ sua maiestas. **Augustinus.** Minima gutta sanguinis crīsti suffecisset ad redēptionem generis humani. Sed ideo maior copia sanguinis eius data est. vt copiosior claresceret christi affectus nos diligentis. vnde **Bernar.** Patet cū amor xpi nos diligētis in vulnere lateris.

Tende ergo o homo quantum pro te datus sit. et maxime tu sacerdos qui corpus et sanguinem tractas vomant. **T**imendū vero est q̄ dñs tales sacerdotes indignos (vt dcm̄ est) non exaudiat. sed magis eum ad iracundiam puocant. **U**nde illud **P**rouocauerunt eū filij eius et non filie. sed bestia in sordibus. id est in peccatis. ideo dñm non placant. sed magis offendunt eum. **N**am etiā loca sacra q̄ tangunt et calcant q̄ diu sunt in peccatis obstinati p̄taminār. **Bernardus.** Sacerdos sine offensa uiuat. qui pro offensa iudicem deum interpellet. ne offensum potius ad iracundiam puocet q̄ compescat. **Augustinus.** **M**aius preiudicium deus in mundo non patitur ab hominibus uiuentibus. q̄ a sacerdotibus carentibus scientia et bona vita. **I**dem. Plus placet deo ululatus canum vel luporum. q̄ cantus inimicorum. i. clericorum malorum. **Gregorius.** Nihil est quod tantū offendat ecclesiam dei. q̄ q̄ indigni assumantur ad regimen animarū. **U**nde prelati quidam nunc temporis parum curant quos iam ad ordines recipiant vel admittant. vel quibus in sacerdotes promouendos manus imponant. **U**nde laici tā clericum vilipendunt. et clauis ecclesie minime curant totāq̄ dignitatem sacerdotum. q̄ negligentes et ceci sunt duces eorum. et ductores cecorum. **A**plūs. **C**auendum est ne cum alijs p̄dicauerim. et ipse reprobus efficiar. **P**redicant quidam non mechandū. et ipsi mechantur. non furandus et ipsi furantur. et cetera vicia tam verbis q̄ factis inordinate uiuentes perficiunt. **N**ec omnia predicta prelati committimus. et ecclesiastice correctioni corrigenda.

Cos q̄ prelati et p̄sbiteri in vobis pendent anime subditorum vestrorum vobis commissorum. **P**resbiter autē dicit quasi prebens iter gregi sibi commissio. verbo vite et bono exemplo. etiam pro posse temporale subsidium. **E**t non tñ querat lucrum reip̄ temporalium. sed summum. pro quibus filius dei moxem instituit. **U**nde dicit dominus. **Q**ue perditam de manu pastoris requiram.

Stella

Egitur in tercio libro Regū. cum regina saba in aula salomonis esset inuicita ordines ministrantū ad mensam regalē z om̄nem ornatum curie z familie. pre omnibus laudauit ordinē pincernaz. erant enī vnus habitus. **A**ula salomonis significat ecclesiam. regina mensam. s. summi regis. i. altare in quo pficitur z tractat z sumit et fideliter ministrat sacrosanctū corpus xpi. cui mense diuersi sacerdotes deseruiunt z angeli infiniti. q̄ dicunt virtutes celoz. **H**uius mense scz altaris sacerdotes sunt pincerne. ideo debent esse vnus habitus. i. vnus sanere quersationis in aula summi regis. vt possint dicere euz psalmista. **I**n domo dñi ambulabim⁹ euz cōsensu. i. iudei voluntate. **Q**ui pincerne scz sacerdotes pre omnib⁹ sunt electi z constituti ad diuina libamina infundenda. z ad honorem summi regis. z familie. i. fidelib⁹ p̄pinanda. **U**nde eis dicit p̄phetam **D**undamini qui fertis vasa dñi. i. p̄parate illi corda vestra in omni virtute z mundicia interius z exterius. interius p̄ charitatem. exterius p̄ bonā famā z honestā cōuersationem. vt digni sitis bibere de manu dñi vinum mero plenum mixto. ps. **C**alix mē⁹ in ebrietas q̄ preclarus est. **C**anticoz **B**ibite vinum quod miscui vobis. scz in mea passione sanguine z aqua de meo latere profluente. z inebriamini vino mee dilectionis. non tñ dico mero. sed meracissimo. s. vne de q̄ legitur. vt biberent sanguinē vne meracissimo. sanguinē filiū virginis in temerare. **U**ne dico illius vitis qui dixit **E**go sum vitis vera. et pater meus agricola est. **N**obilis est vinea in qua pater celestis agricola ē. nobilis vitis filius dei est. nobiles palmites scz apostoli. nobile vinum ei⁹ cui⁹ sacerdotes sunt pincerne. scz illius sanctissimi vini. id est sanguinis christi qui profuit de coculari. quod dominus solus in ara crucis duz pateretur mortem calcavit. qui omnib⁹ scz sanguinē vne p̄dicte in eū creditur biberet meracissimum. quē assumpsit homo factus de munissima carne gloriose virginis marie

Quia vos sacerdotes pincerne veri salomonis. i. ihu xpi. z camera r̄ij z secretarij z dispensatores ministerioz dei. diligenter arcedite. in quo gradu z dignitate sitis constituti. scz sup̄ omnia bona dñi. vñ **A**ugust. **Q**uid pouit deus plus facere sacerdotibus. q̄ ipsi creare tractare sumere z ministrare. **E**rgo redite ad cor. z inspicite illis insigne priuilegium vestre dignitatis. **Q**uinqz em̄ sunt dignitates sacerdotuz pre ceteris. **P**rimo dicitur sacerdos quasi sacris dicitur scz sacris ordinibus. quia ipse est in summo gradu qui est sacerdotū. **S**ecundo quasi sacris deditus. i. sacris meritis ad sacrificanda sacramenta. Nam ipse sacris facit sacrosanctū corpus dominicū verbis signis et prodigijs z cetera sacramenta. **T**ercio dicitur quasi dans sacra. **Q**at em̄ baptismū confessionē p̄nam indulgentiam eucharistiā b̄ndictionē vnctionē. **Q**uarto dicitur quasi sacra docens. docet enī verbū sancti euangelij z articulos fidei. **Q**uinto dicitur sacer dux. quasi ducatur p̄bēs. z iter populo dei ad regna celozum verbo sane doctrine. z vite bono exemplo. vnde psus **S**acris dicitur. z sacris deditus atqz. **S**acra docēs sacra dans. z dux

Clericorum

sacer esto sacerdos. **Ser.** Elegi mihi in sacerdotem dignum. mansios habitaculum in vase vitreo. quia licet vitrum de vili materia sit. tñ probatur clarius super aurum et argentum. sic quilibet sacerdos quis sit peccator. tñ plucet omnibus alijs rebus. regibus et principibus. et est dignior omni creatura. **Glos** estis genus electum. gens sancta. regale sacerdotium. populus acquisitionis. non solum temporalis electionis. sed eterne p̄destinationis. **Elegit** aut̄ vos dñs ante mundi constitutione. qui nondum eratis nisi p̄destinari. **Et** est notandum q̄ p̄destinatio nihil aliud est q̄ gratie vel glorie p̄paratio. scz gratie in p̄senti et glorie in futuro. vñ **Augustinus** super illo verbo **Elegi** et p̄elegi. **S** presbiter siue sacerdos. si deus sic te elegit. redde rationem villicationis tue. quid vñ quod in hoc seculo elegeris. dum deus vltione a te requirit. quia scriptum est **Lui plus donauit plus regretur ab eo.**

Veneranda sacerdotum dignitas. si digne et sacerdotaliter visperitis. intra quoz manus velut in vtero virginis. filius dei incarnatur. **Celeste** misterium. quod per vos parer et filius et spiritus sanctus tam mirabiliter operatur. quod vno eodēq̄ momento idē deus qui p̄sident in celo. in manibus vestris est sacrificium. **Gregorius** hoc tam insigni p̄uilegio stupet celum. miratur terra. veretur homo horrescit infernus. cōtremiscit dyabolus. veneratur angelica celsitudo. **Quid** ergo retribuam domino pro omnibus que retribuit mihi. verbigratia. **Ite** qui creauit me dedit mihi creare se. qui creauit me sine me. creatur mediante me. **Quid** ergo retribuaz domino pro tam singulari dono sacerdotij mihi imp̄so quod est datum optimū et donum p̄fectus quasi dicae nescio. nisi duo minuta. scz corpus et aiā. corpus in seruitute et aiā in laudem. vñ ps. **Lauda anima mea dñm.**

Considerate ergo mirabile vestre excellentie dignitatem. q̄ vos deus non solum pre cetero genere ordinauit. sed etiam pre cunctis creaturis quas ad laudem et gloriam nominis tui creauit. vnde dominus **Ego** constitui te sup gentes et regna. vt euellas peccati maculam. et edifies corda hominū penitentiā agere volentium et disperdas errores et plantes virtutes in animabus viuificandis. vnde dominus. **Ego** vos elegi de mundo. et posui vos ad grām vt eatis volēdo. et fructus afferatis fideliter operādo. et fructus vester maneat in eternum p̄gregando. **Ser.** Nullus fructus carior deo est q̄ fructus animarum. p̄ quibus mortē sustinuit filius dei. **Qui** em̄ deo in omnibus hominibus lucrantur animas p̄ bap̄tismū. regenerāt p̄ confessionē. et p̄ penitentiam reuocant et eos sacramento eucharistie cibant. quasi dicat nullus nisi sacerdotes. **Salachias.** Habia sacerdotum custodiunt scientiā scz dei. quia angelus domini exercitū est. **Angelus** in conuersatione angelus diuinarum gratiaz actione. angelus in ardore charitatis. angelus in subiectionis humilitate. **Salua** reuerentia angelozum quozum infinitus est numerus. dico q̄ maiores estis q̄ angeli. p̄cellitis dignitate

eorum largo modo loquendo. **C**ui namq[ue] angeloz tradidit deus quod da-
cum est sacerdoti. sc[ilicet] **Q**uamq[ue] ligaueris sup[er] terram erit ligatu[us] et in celis.

Dea due sunt clauis. sc[ilicet] scientie et potestatis dare a domino te-
aro **P**etro. et ceteris hominib[us]. no[n] omnib[us]. sed solis sacerdotib[us]
successorib[us] suis. licet em[en] solus deus peccata remittat. t[ame]n nunq[ue]
vel raro sine suis ministris. i. sacerdotib[us]. **Q**uod potest probari p[er] lepro-
sos. quos cum dominus mundasset dixit. **T**re ostendite vos sacerdotib[us]
bus. et humiliter obedi[te]. et dum irent mundati sunt. **P**robari em[en] pos-
test per lazarium. quem cum d[omi]n[us] suscitasset a mortuis dixit discipulis
suis. soluite eum et sinite abire. **Q**uare ipse dominus non soluit eum
a vinculis cordis qui soluerat eum a vinculis mortis. et quare non iussit
mariam et martham sorores eius soluere. vel iudeos cognatos eius. q[ui]
erant ei propinquiores debito naturali. q[ui] discipuli domini **P**er hoc cui
denter pater et probatur q[uod] solis sacerdotibus a domino data est potes-
tas ligandi atq[ue] soluendi. **E**cce quanta dei benignitas. et sacerdotum
dignitas. quia ipse d[omi]n[us] qu[od] ad doc[er]e p[ro] malos bonu[m] opatur. et hoc so[n]o cla-
ues ecclesie a fidelibus parumpendant. q[ui] si aliqui sacerdotes non habent
ex merito. t[ame]n habent ex officio dignitatis. et si quis sacerdotu[m] indignus
sit quod absit. hoc sibi non tibi nocbit

Ecce quanta potestas vobis sacerdotibus data est. q[ui] lingue ves-
tre clauis celi face[re] sunt. **B**ernardus. **Q**uanta dignitate co-
tulit vobis deus. **Q**uanta est p[ro]rogatiua ordinis sacerdotalis
Pretulit vos regibus terre. pretulit hunc ordinem omnibus hominib[us]
immo vt alius loquitur. pretulit vos angelis. thronis et dominationib[us].
Sicut enim non angelos. sed semen apprehendit abrahe ad faciendam
redemptionem. sic non angelis sed hominibus. sc[ilicet] sacerdotibus corpo-
ris et sanguinis sui commisit consecrationem. **N**ota q[uod] ad quinq[ue] ver-
ba sacerdotis stantis ad altare. et dicentis verba canonis **H**oc est enim
corpus meum. quibus verbis domin[us] dedit vim conficiendi in cena p[er]
saris. vel in lotionem pedum discipulorum in cena cui dicebat discipulis
suis **H**oc facite quotienscumq[ue] sumitis in meam commemorationem. id
est ob mei amoris memoriam. quem exhibuit in cruce passus pro vobis.
Tunc em[en] vt dicit **B**ernardus. celi celoz aperuntur. et ipse christus qui
est in sinu patris mox venire dignatur in manus sacerdotis. cui p[er]utes
celozum deseruiunt. et panis in altari in verum corpus christi. et vinum
in eius sanguinem conuertitur et transmutatur. et sub modica forma pa-
nis totus velatur deus verus et homo. **U**nde **O**saias **H**ere tu es de-
us absconditus. sc[ilicet] in hoc pane. vt medicina sub nebula psalmus. **S**i
rabilia opera tua domine. sc[ilicet] in hoc sacramento corporis et sanguinis tul-
et aia mea cognosceret nimis. sc[ilicet] credendo firmiter

Um ergo tante dignitatis sit sacerdos. q[uod] creator sit sui creato-
ris. et non creature ipsum perdere vel damnare inconueniens
est. **U**nde **I**sidorus. **S**icut patrem interficere filium impossibi-
le est. sic creatorem perdere creaturam inconueniens est. **S**icut in ec[cl]e

Clericorum

clesia reliquit sanctorum quorum anime in celis sunt condunt. sic ipse Christus
requiescit in corde digni sacerdotis. **Augusti.** Clegi et prelegi mihi cor
digni sacerdotis in habitaculo dignum mee mansionis tanquam in vase vi
trio. **Licet** vitrum sit de vili materia. tamen splendidius est auro et argen
to. **Sic** sacerdos plucet dignior et maior coram deo omnibus hominibus regi
bus et principibus huius mundi in sua dignitate. vni honorandi sunt sacerdos
tes quibus deus tanta in mundo pre omnibus hominibus contulit gratiam et
honoram. vni dominus. **Qui** vos audit. me audit. et qui vos spernit me spernit.
Apost. Qui vos turbat. scilicet in debite iudicium portabit quoniam est ille
Sacha. **Qui** vos turbat sacerdos. offendit pupillam oculi mei. **Et** do
minus in psal. **Nolite** tangere christos meos. quos et prophetas vocat dominus.
Oratio in mberis meis nolite malignari

Agitur de Alexandro rege magno qui cum venit hierusalem ad ex
pugnandum eam. occurrit ei sacerdos iudeorum in ornatu pon
tificali qui sicut rex quis esset. et dictum est ei quod esset sacerdos altis
simi. ipse vero descendens ab eo humiliter inclinando honoravit eum
Et sic iudei pro eum obtrinerunt gratiam regis. **Quantomagis** sacerdotes
christianorum huius temporis honorandi sunt. quod ipse deus honorat in ipsis cu
tus camerarii sunt et ministri. **Salomon** Dabit illis scilicet sacerdotibus elec
tum dei donum. et fors in templo dei altissimi. scilicet fors duplex. gratia et glorie
De sorte gratia et glorie psal. **In** manibus tuis fortes mee. id est ordo et vita ele
ctionis. **De** sorte glorie daniel **Stabis** in sorte tua in finem dierum **Sas
pien.** **Ecce** computati sunt. scilicet sacerdotes inter filios dei. et inter sanc
tos fors illo est. id est sacerdotum. **Verito** ergo gaudete et benedicite vos sacer
dotes domini domino. laudate et superexaltate eum in secula qui vos ad ta
ntam gloriam elegit

Cum natus homo quereret non seducere. saluare et non dissipare si
cut mali plati. **De** quibus **Sapien.** **Duru** est iudicium his qui male
intraunt. durius his qui postquam intrauerunt male viuunt. durissis
immo his qui male perierunt. **Tres** enim sunt questiones. quomodo intrauit. quomodo vixit
intrauit et quomodo rexit. **De** primo **Amice** quomodo huc intrauit non habens
vestem nuptialem. **Si** forte canonice intrauit. non pro precum violentias
non pro precium. non pro sanguinitate. adhuc restat qua intentione aut pro
charitate aut pro cupiditate. **Si** propter deum. faciat que dei sunt. sicut qui
venit ad foras. faciat ea propter que venit. **Et** ille obmutuit. quod non precauit sibi
de hac questione. quod oculi eius non erant simplex. id est intentio. igitur totum corpus
erit tenebrosus. vni dominus **Dixit** eum in tenebras exteriores **Secunda** que
stio sit per ysaiam. tu quis es. qui quereret. **Quis** hic. **Quis** vixisti in ecclesia tua
Si nescis respondere. sequitur **Apporari** faciam qui apporari gallus gallina
eius. qui maior est alijs **Et** maiores in ecclesia dei iam nihil faciunt sed
minores **Tercia** questio sit pro heremia. **Dei** est grex tuus qui datus est
tibi pecus inclitum. id est valde glorie sum. **Et** ne credas deum posse dus
bitare de aliqua oue. dicit enim. **Adhuc** transibunt oues per manus nu
merantis **Si** igitur non solum pro vobis sed pro singulis subditis opus
bbb i

Stella

tionem reddere. q̄ durissimū putas iudiciū erit omnib⁹ qui p̄sunt. **T**ria sunt quibus oprime dyabolū vincim⁹. scz ardēs cogitatio. carnis mortificatio. ⁊ acuta oratio. **D**e p̄mo psal. **I**n meditatione mea exardescit ignis quo fugas dyabolū fulgura choruscant. maxime si meditationes sint de passione christi. **D**e sc̄do ap̄tus. **C**astigo corpus meum ⁊ in seruiciturē redigo. **D**e tercio August. **O**ratio humilis diuinum promeretur auxiliū. **C**hristus dicit p̄ ezechielem ad platū. **S**peculatores dedi te domui israel. i. laicis. **U**nde valde necesse est vt sint lucidi pastores. q̄a nemo potest in speculo speculari. **C**hristus est sol. pastor debet eē luna. luna em̄ non h̄at lumen nisi a sole. ita sacerdos non debet recipere decorem a mundo. sed tñ a christo. **S**rem sacerdos qui pro nummis celebrat. videt dicere cum iuda. **Q**uid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradam. ergo neph̄as est vendere dñm suū. **R**ogita q̄ p̄m⁹ seruus v̄s. dicit sc̄p̄m suspendit. **I**udas enim nummos misit in temp̄lū. **P**iores sunt sacerdotes q̄ denarios pro quibus cantant mittunt in lupanar et in ventrem suum. **I**udas semel christum vendidit ⁊ de hoc penituit. et ru forte multociens vendidisti ⁊ non penites. caue ne desperans teip̄m suspendas. **B**ernardus. **T**entent ante tribunal iudicis. audietur pusilloꝝ accusario ⁊ grauis allegatio. quoz vixerunt stipendijs. ⁊ non diluerunt eoz peccata. **A**udi dñm dicentem. **E**os comeditis peccata populi. **E**t alibi. **P**asce pasce. sed non dicit vende vende. **S**rem. **O** bone ihesu videtur contra te p̄spirare vniuersitas populi xp̄ani. **N**az illi i p̄secutione tua sunt p̄m̄i q̄ in ecclia videntur gerere principatum. **S**i q̄s de populo deuia. ille solus perit. sed sacerdotis error multos perire facit. si etiam non obest q̄ntum prodest. **B**ernardus. **S**acerdos corpus enim efficit quoridie sepulchrum christi. cur tunc p̄ os tuū egredit falsitas. p̄ quod quoridie ingredit veritas. **S**ur oculi tui vident vanitatem q̄ quoridie aspiciunt veritatem. **S**ur manus tue extendunt ad illicita ⁊ inania. q̄ tenent tenent om̄ia. **S**ur te ingurgitas ebrietate. q̄ rotus plebs nus debes esse bonitate. **R**ogo ergo te vt fugias omnē vanitatē. ne in futuro condemneris p̄ veritatē. **T**anto vtiq̄ grauius cades ab alto q̄ to excellētius polles dignitatis officio. **I**dem Bernardus. **D**om̄ie pastores tui murati sunt in tonsores. agni in lupos. defensores in dissipatores. q̄ deberent esse sobrii. quoridie sunt ebrii. qui plati. pilati. qui casti incesti. q̄ pastores. seductores. **N**onne toriens reperituz est. petre amas me. pasce oues meas. quasi dicat. nisi me p̄fecte diligas. id est plus q̄ te tua et tuos. non intromittas te de cura ista. nec tu sacerdos ⁊ maxie pastor pro omnibus. p̄ q̄bus effusus est sanguis meus. **B**ernardus. **N**on debet alioꝝ ducariū suscipere q̄ non vult alios bñ vinēdo preire. **N**ullus ita vtilipendit officium suum sicut clerici. **F**abri ⁊ agricole mane surgunt. s̄z nō ipsi. dormiunt em̄ vsq̄ ad meridiem. **B**ernardus. **E**t sacerdotib⁹ miseris proditoribus socijs. qui xp̄m iterum (q̄ntum in eis ē) crucifigunt ⁊ sanguinē testamētī pollutum ducunt. **Q**ui manibus pollutis. oculis im̄ pudicis. ore venenato. coz de impudico. interdū ad reuertēdū sacramētū

Clericorum

non reuenter accedunt. angelos assistentes offendunt. et de singulari mens
dicina sibi miserabiliter acquirunt eternam damnationem. **C**auete uobis ps
laculi. uozatores ut caruli mortem non acceditis. qui fauorem venditis.
Dant nuntii. pcurant puuli. s. ideote. irregulares. excommunicati. glezis
te. ebziosi. lufozes. nuncj casti. sp. incisti. ve uobis. ve et semp ve

Ominis transiens de hoc mundo ad patrem ecclesiam. quas suo
sacratissimo sanguine redemit fratribus suis. s. sacerdotibus re
gendam commisit dicens. **Q**ui a patre et ueni in mundum. ite
rum relinquo mundum et uado ad patrem. uos oues meas custodite pro
quibus sanguis meus effusus est. **Q**uanta sit dignitas sacerdotalis. scz
officij et ordinis audiamus et uideamus. **Q**uantumcumque enim sit aliquis
bonus. tamen non potest conficere corpus christi nisi ordinatus fuerit. ut officij sa
cerdotalis exhibeat ministerium. dei autem est officium tribuere et benedictiones
Un **A**ug. **S**acerdotes non propria uirtute benedicunt. sed quia christi figu
ram gerunt. et propter eum qui in ipsis est. benedictionis tribuunt plenitudinem
Sacrum et celeste mysterium. quod per uos patris et filii et spiritus sanctus mirabiliter
operatur. credimus quod post deum non est tanta gratia prout sicut est uestra. uir
Bernar. **S**uper prout uestra et tam insigni privilegio uestro super celum. mi
rastra terra. pretermissit dyabolus. abhorret infernus. ueretur homo. uene
rat plurimum angelica cellitudo. quod uno eodemque momento deus qui pres
det in celo. in manibus uestris est in sacrificio. **S**ed uir hoc dulcissime et
piissime ihesu ut sacerdotes qui sunt ut nos uermiculi et puluis et cinis
se proutem habere mereant prout manibus. prout oculis. qui totus et integer se
des ad dexteram patris. qui unius hore momento a solis ortu usque ad
occasum. ab aquilone usque ad austrum pressto es domine. **C**erte non ex
debito. non ex merito. sed ex uoluntatis tue beneplacito preparasti te in
dulcedine tua pauperi deus. scilicet sacerdoti. **H**ec est uere celestis indul
gentia. hec est cumulara gloria. hec est uere superexcellens gratia. sacerdo
tem tenere deum in manibus. nullis angelorum. nullis archangelorum. nullis
spiritibus. sed hominibus. non omnibus. sed tantum ordini uestro com
missam esse credimus celebrationem tanti mysterij. ut consecratus in sa
cerdorem prout id ipsum conficiat in altari. quod christus in cena pas
chali conficit manibus suis **I**n altari quippe sacerdotum ore et manibus
conficitur christi corpus. non creatur. non nascitur. sed quod totum in dex
tera patris est. totum in manibus. totum in ore sumentis. unus in mul
tis et diuersis. **S**acerdos. tu es sacerdos. tu es sacerdos. tu es sacerdos. tu es sacerdos.
Sacerdos in exhortatione. sacerdos docens in participatione carnis et san
guinis christi. sacerdos dans pro deo exemplum uiuendi ceteris. **E**t am
plius mouearis in mo ut magis incalescas in amorem tui redemptor
uoluit christus ut iugiter coleretur pro tuo mysterium. quod semel offerre
batur in mundi precium. et perhennis illa uictima uiueret in memoria. et
semp erit in gloria patris. **U**nde **M**oyse rogauit dominum quondam
dicens. **Q**uid michi tepm dñe uex. **S**ed tibi non solum ostenditur. s. in ma
bbb u

Stella

inibus tuis se tradit. Delectari ergo debes o tu sacerdos et gaudere in sacramento altaris. in cuius confessione fidelis mister inuenit in medio patris et filii et spiritus sancti asstantibus ex o latere supernis ordinibus angelorum sacramentum honorabile mysterium super excellentis glorie. videt et sentit sacerdos filium dei fratrem suum et amantissimum cuius veraciter carne et sanguine tenet vniuersum. Narrabo inquit nomen tuum fratribus meis. Videt et sentit spiritum sanctum a patre et filio procedentem. domesticum esse socium factorem et dispensatorem suum. quia ipse vere consolator penitentium. et aduocatus omnium in desperationum. Videt verum deum et sentit spiritualiter angelos et omnem celi celorum senatum sibi appropinquantem. et vniuersis eorum ascribi mereat. **H**ic celebratur familiare colloquium inter deum et moysen amicum suum. et fideles ministrum. **P**ensa igitur iugiter. amplectere suaviter. reponere fideliter quod audis. quod agis. quod legis. quid tenes. **C**alix sepulchrum christi. parua lapidem suppositum. corporale iudicium. **S**ubtrahit corporalia. **L**inte amina. quibus inuoluitur fuit christus significat. **H**ostia quam vides non est panis. sed caro et sanguis eius qui pendit in cruce pro mundi vita. **S**ed oculis tuis vides panem angelorum. qui nescit putrescere. non vadit in cessum. sed ducet te in excelsum. illuc reducet te unde retraxisti imaginem. **H**oc itaque sacramentum ab eterno in celo repositum. sed dyabolo penitus celarum. prophetis quibusdam reuelatum. sollicitudini et sanctitati vestre est traditum. et pro omnia donatum. **Q**uis vidit talia videant oculi non mirentur. quia omnia sicut voluit fecit. **S**acerdotes quantum est quod in eleuatis one manu vestra. capita regum inclinantur. et reges et regine vobis munera offerunt. **O**mnia ecclesia vos patres confitetur et expectat intercessores. **I**n quorum privilegiis amoris premium datum. et dictum est petro **P**asce oues meas. in singularitate potestatis datum est et dictum est apostolis. **Q**uodcumque ligaueris super terram. etc. **P**ensate quantum est hoc maximum. si ad legationem angelorum ascensus hominum expectat. quantum est si ad arbitrium hominum ascensus inclinatur angelorum. **A**udite vestri officii dignitatem. cautelam et constantiam. cum dixit elegi vos etc. officium ut cum dixit ea etis. cautelam. ut cum dixit. fructum afferatis. constantiam. ut cum dixit. fructus vestri maneat. **V**obis etiam datum est **I**te in orbem vniuersum etc. **C**lecti estis ut eam ergo periculosum est vobis stare. periculosius sedere. periculosissimum est tacere

Ecce ego me legisse quod accidit in burgundia. cum sacerdos quidam veniret sino dum transiens per medium nemo. obuium habuit dyabolum in figura hominis transfiguratum. quem cum salutasse tradidit ei litteram quandam clausam tradendam episcopo ut vniuersis rectoribus in illa synodo congregatis. **Q**uam cum aperuisset episcopus in presentia omnium fecit legi. **T**enor autem illius littere erat iste. **R**ectores tenebrarum rectoribus ecclesiarum salutem. **M**andamus vobis quod multum diligamus vos. quia quodcumque vobis committitur. ad infernum cum magnis glomerationibus destinatis. **I**tem alibi dictum fuit episcopo peruerso a christo domino. **Q**uando michi reduces animas quas cum prauo exemplo damis

Clericorum

nificasti. **Bernardus** Timeant clerici ministri ecclesiarum. qui in terris res sanctorum quas possident tam inique gerunt. ut si p̄dijis que sufficere debeant minime contenti. superflua quibus egeni sustentari deberent. impietate sacrilegij sibi detinent. et in usus superbie atque luxurie vicium pauperum consumere non verentur. duplici iniquitate peccatores. scilicet et quod aliena diripiunt. et sacris in suis vanitatibus et turpitudinibus abutuntur. **Deu** hodie non pascunt pastores oves. sed seipos. propter quod comminatur eis dominus damnationem. **Ezechielis** xliij. **De** pastoribus hierusalem. quod pascebant seipos. et oves non pascuntur a pastoribus a quibus pasci deberent. unde **Bernardus**. Conuenit bonitas amabilem. scientia discipulem. disciplina ymitabilem reddunt. **Scientia** et disciplina bonitates attrahunt. scientia corrigit et disciplina pascit. **Debet** autem quilibet prelatus et religiosus et clericus qui aliis preest sollicitus esse quomodo oipotenti placeat in puritate sue conscientie. **Bernardus**. Sanducare spiritualiter corpus christi. est passionis et redemptionis eius attentius recolere sacra beneficia ad sumendum suauiter in conscientia. et recolendus fideliter in memoria. **Augustinus**. Quotidie corpus christi sumere non laudo nec vituperor. **Hoc** est signum sepe communicandi. cum de perceptione huius sacramenti timor seruilis minuitur. et incendium charitatis plus augetur. **Sed** per hoc aliqui retrahuntur cum de communione deuotionem et consolationem singularem non ita percipiunt prout eis bene placitum foret. **Et** hi magis sua quam dei sunt videntur querere.

Venerabilis sanctitudo manuum sacerdotum. **Felix** exercitius mundi vere gaudium. ubi in summis iunguntur. cum christus tractat christum. sacerdos dei filium. tibi deliciae sunt esse cum filiis hominum. unde **Petrus** in canonica. Vos estis genus electum. regale sacerdotium. gens sancta. populus acquisitionis. **Augustinus**. Vos estis inquit genus electum. non solum electione temporalis prelationis. sed ut spero electionis eterne predestinationis. **Unde** **Apostolus**. Elegit eos ante mundi constitutionem. qui nondum erant nisi predestinati. **Augustinus**. Quomodo elegit eos ante mundi constitutionem. qui nondum erant nisi predestinando. **Gregorius**. Predestinatio nihil aliud est quam gratie presentis et glorie future preparatio. **Augustinus**. Quatuor enim requiruntur propter ad preparationem gratie presentis et predestinationem glorie future. **Primum** est voluntas tribuentis. **Secundum** est libertas voluntatis. **Tercium** est predestinatio non existentis. **Quartum** est meritum accipientis. alioquin nec gratia in presenti. nec sequetur gloria in futuro. **Unde** **apostolus**. Quos presciuit hos et predestinauit conformes fieri huiusmodi filij dei. scilicet sacerdotis in tanti misterij ministerio. **Idem** **Quos** predestinauit hos et vocauit. et quos vocauit hos et iustificauit et quos iustificauit illos et magnificauit. **Glosa**. In predestinatione est gratia. in vocatione potentia. in iustificatione leticia. in magnificatione gloria. **Unde** vos sacerdotes estis genus lectum

Stella

Augustinus. **P**resbiter siue sacerdos. sicut deus te elegit et pre legit reddere roem villicatiōis tue. in quā vel quod tu in hoc seculo eligeris. dum deus electionē a te requireret. non est dubiū dare an sacerdos sit angelus an dyabolus. **S**i vixerit in castitate corporis et anime et humilitate est angelus. **S**i vixerit econuerso est peior dyabolus. et hoc est horribile valde malis presbiteris. **S**acerdotes considerate vestre dignitatis dulcissime excellentiā. quia vos dñs dicitur pre omnibz creaturis. **H**onorandi sunt quippe sacerdotes. quibus dñs tantā in mūdo pre omnibz contulit grām et honorē.

Pientia. **E**cce cōputati sunt. scz sacerdotes inter filios dei. et inter sanctos sozs illoz. scz sacerdotum. **V**erito ergo gaudete et benedicite vos sacerdotes dñi dño. laudate et superaltate euz in secula. qui vos ad tantā dignitatem et grām elegit. **O** et grās agite et pro tantis beneficijs pñtibz pteritis et futuris. et eternalibz temporalibus et spūalibus. et rogare suppliciter dicentes. **C**onfirma hoc deus qd operatus es in nobis p immensam grām tuā in pñti. et presta vt cū omnibus nobis commissis et omnibz fidelibus. et cum omnibz sanctis et angelis tuis in futuro regno celoꝝ cōstremur nomini tuo sancto. et gloriemur in laude tua in eternū

Dominus noster pontifex de vestibz sacerdotalibus mysticaz vt summus sacerdos camisiā induit in almo vtro. scz teate virginis **M**arie. **M**inistri vero iudeoz dederunt ei amictum alapis conrextū. **V**ero des albam. qñ illucit eum alba veste indutum **M**inistri pilati cingulū. quādo flagellis ceciderunt eum. **D**ederunt ei phanem. quando ligauerunt eum ad columnā. stolam spuris conrextam. **S**asulam. quando induerunt eum veste purpurea dicentes **Q**ue rex iudeozum. **L**anceam pro baculo. **C**rucem pro sede episcopali. **S**pineam coronam pro infula. **S**lauum in pedibus pro sandalibz. **C**lauios in manibus pro anulo et cirothecis. **S**icqz ornatus pontifex noster primo rēsp. plum asperit. missam cantauit. **H**eli heli. postea indulgentiam dedit dicens. **P**ater dimitte illis rē. **P**relati temere credunt sibi cuncta licere. **R**editit et cayphas omne nephas sibi phas. **T**e misero mūdo. vt pmo. vt scdo. **T**e p pontificū. dedecus horrificus. **P**ontifices muti. de iure suo male tui. **Q**uāuis cornuti. non audent cornibus vri.

Ota sex victis fudit xpus sanguinē suum pro nobis. **P**rimo in circūcisione. et hoc fuit nostre redemptionis initū. **S**ecdo in oratione. et hoc fuit nostre redemptionis desiderium. **T**ercio in flagellatione. **Q**uarto in coronatione. et hoc fuit nostre redemptionis meritū. quia liuore eius sanati sumus. **Q**uinto in crucifixione. et hoc fuit nostre redemptionis precium. tunc em que nō rapuit exsoluit. **S**exto in lateris apertione. et hoc fuit nostre redemptionis sacramentum. quia inde exiit sanguis et aqua. **S**anguis in remissionem peccatoꝝ. aqua ad lauacrum baptismi sacrificandū.

Clericorum

Fine stella clericorum feliciter.

In laudem libelli

Aspice pñtis o clerice dicta libelli
Nomen pastoris quisquis habere voles
Terrenis nunq̄ vel paucum rebus adhere
Hunc mundū spemens, celica sola pete
Quanta mentis acie ppendere debet
Ss. qui pastoris accipit officium
Ne pro diuitijs curam sibi vendicat ipse
Nec non vt populo dogmate subueniat
Crede, tuo dabitur merces condigna labori
Apte si ppium reperis ipse gregem
Ilicitus si cecet amor te diuitiarū
Ne theas ditis ingrediere domos
Habitur ex vero si quis tuus agnus ouili
Ad xp̄i caulam dulcius hunc reuoca
Cerus pastor oues ad summū ducat ouile
Terrenos cum artus spiritus exuerit.

